

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผลของการใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซีต่อความรู้และประสิทธิภาพในการคัดกรองวัณโรคปอดของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ	
ผู้เขียน	นางรัชฎ์ณลินี วราอิทธิพัฒน์	
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ จิตดาภรณ์ จิตรีเชื้อ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

เรือนจำเป็นสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคสูง การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคปอดในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง คือการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคปอดได้ตั้งแต่ระยะแรก และการคัดกรองวัณโรคปอดเป็นระยะๆ การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซีต่อความรู้และประสิทธิภาพในการคัดกรองวัณโรคปอดของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ จำนวน 39 คน และผู้ต้องขังที่ได้รับการคัดกรองวัณโรคปอด จำนวน 313 คน โดยทั้งหมดพักใน 4 เรือนนอน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเรือนนอนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 2 เรือนนอน มีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ 18 คน ผู้ต้องขัง 116 คน และกลุ่มควบคุม 2 เรือนนอน มีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ 21 คน ผู้ต้องขัง 197 คน โดยกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซี และกลุ่มควบคุมได้รับความรู้เรื่องการคัดกรองวัณโรคปอดจากพยาบาลตามปกติ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการประชุมตามขั้นตอนของเทคนิคเอไอซี แบบวัดความรู้ในการคัดกรองวัณโรคปอด และแบบคัดกรองวัณโรคปอด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที และไควสแคว์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ในการคัดกรองวัณโรคปอดของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำกลุ่มทดลองหลังการใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซี สูงกว่าก่อนการใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มจาก 14.83 เป็น 17.22 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ในการคัดกรองวัณโรคปอดของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำกลุ่มที่ใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซีสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 17.22 และ 16.10 คะแนนตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และประสิทธิภาพในการคัดกรองวัณโรคปอดของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำกลุ่มที่ใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซีสูงกว่าอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้แผนปฏิบัติการจากเทคนิคเอไอซี ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำมีความรู้ และทักษะในการคัดกรองวัณโรคปอดที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น พยายามประจำเรือนจำควรรนำเทคนิคเอไอซีไปใช้ร่วมกับวิธีการอื่นๆ ในการส่งเสริมการให้ความรู้และการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ

Thesis Title Effects of Implementing an Action Plan Based on AIC Technique on Knowledge and Efficiency of Pulmonary Tuberculosis Screening Among Prison Health Volunteers

Author Mrs. Tannalin Waraeitipat

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Jittaporn Chitreecheur Advisor

Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal Co-advisor

ABSTRACT

Prisons are settings which accommodate tuberculosis transmission. Effective tuberculosis prevention and control measures in prisons include early detection of all tuberculosis cases and periodic follow-up screening. The main purpose of this experimental study was to determine the effects of implementing an action plan based on Appreciation-Influence-Control (AIC) technique on knowledge and efficiency of pulmonary tuberculosis screening among prison health volunteers. The samples composed of prisoners in Sawankhalok district prison, Sukhothai province, 39 were prison health volunteers and 313 were prisoners who received tuberculosis screening. All of them were staying in 4 dormitories. Simple random sampling was used to assign two dormitories with 18 health volunteers and 116 prisoners in the experimental group (n=134) while another two dormitories with 21 health volunteers and 197 prisoners in the control group (n=218). The health volunteers in the experimental group used an action plan based on AIC technique whereas the health volunteers in the control group were provided with tuberculosis screening knowledge as usual by nurses. Data collection was conducted from September to November, 2010. The research instruments consisted of an action plan based on the AIC technique, the knowledge of pulmonary tuberculosis screening questionnaire and the pulmonary

tuberculosis screening form. The data were analyzed using descriptive statistics, t-test and chi-square.

The results of this study revealed that after using the action plan based on the AIC, the mean score of knowledge of pulmonary tuberculosis screening in the experimental group significantly increased from 14.83 to 17.22 (total 20) at the level of .001 and was significantly higher than the control group with the mean score of 17.22 and 16.10 (total 20) at the level of .05. The efficiency of pulmonary tuberculosis screening in the experimental group was significantly higher than that in the control group at the level of .001.

The findings from this study demonstrate that implementation of the action plan based on the AIC technique facilitates prison health volunteers to improving their knowledge and skill on tuberculosis screening. The prison nurses should use AIC technique combined with the other methods to improve knowledge and practice among prison health volunteers.